

ХОТО, ХҮДЭӨГЭЙ НОНИН

СТУДЕНТНЭРЭЙ ЭБТЭЙ ЭЭТЭЙ БҮЛЭДЭ

Зүүн Сибирийн гурван сөвөй институт бий болгодог орон болохыг харахад, орон соогоо мэдэж болонхой. Харин гурвандээхье студентэр эндэ ержэ хурадаг, эрдэм мэдэсээ дээшлүүлдэг байна. Сөвөй хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэд энэ институт Зүүн Сибирь соо гансахан юм. Тимэ-тэ хүршэ об-ластнууднаа, Яхадна, Тува-наа, Эвенкнээ, Хакасияна ер-хэн хубууд, басагад сөвөй талаар дээдын мэргэжлэтэй болоод, нотго нутагаа бусадаг гэжээ. Аха дүү Монголой Ардайд Республикын студент-нэр эндэ илангаа олоор хурадаг байна. Мүнөө дээрээ тус институтай хоёр факультэтэд табяд шахуу студентэр ху-рана.

БҮРЯАДУУДАЙ ТҮҮХЭ ТУХАЙ

Залуу түүхээдэй ассоциаци Буряадай РСР-эй арадай эрдэм хүрлэсалай министрэтэй хамта «Буряад оройной түүхын асуудалнууд болон харюунууд» гэгшэ шэнэ ном барлан гаргаба. Наяар хоёрдохы, гурбадахы номуудын гаргагдахаар хараа-лагдана. Энэ номууд соо Буряад оройной Россин гүрэнэй нийлээн сагнаа эхилээд, мүнөө үе болотор харуулагдаха юм.

Харин нэгдэхэ номын эртэ урдын Буряад оройной, арадай түүхэдэ зориулагданхай. Энэ ном асуудалнууд болон харюунуудай тухай маягаар бэлдэгдэхэй Жүжээлэл, Чингис хаан Байгал шадрэй нотагуудые эзэмдэ хэн гү? Буряадуу гунуудтай түрэлэй нэбэгшатай гү? Буряад орон хаанаага бий болооб? Буряад гэжэ нэрэ хаанаага бий болооб? гэжэ мэтэ. Үн-шагдад энэ ном соо хонирхолтой олон асуудалнуудта харюу олохо байна гэжэ хэлээдэй. Энэ ном согсолгоо хүдэлмэридэ түүхын эрдэмэй кандидатуд Б. В. Базаров, Ю. П. Шагдунов, В. Д. Дугаров, В. Ц. Ганжуров гэгшэд эдэбхитэйгээр хабалдаг.

Хүн библиотекын хүдэлмэри ехэ бэлэн гэжэ санадаг. Үндэөө тимэ бэш юм. Өөрын бүрхээлээтэй, оныһотой, онсо маягай гэжээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: библиотечнэ факультетэй 1-дхи курсын студентэр Викториа Хармаева [Буряадай РСР] Амгаесдин Нам-од [Монголой Ардайд Республика], Пхо Нген Лунпалат [Лаос] институтай уншалгын зал соо хэвшээдэ бэлдэжэ байна.

ТҮНХЭНДЭ

ДАНГИНАНАР МУРСЭЭНЭ
Прибайкалийн районий Турангаевыо гуриндэ «Түбай Азин дагинга-90» гэгшэ региональ на конкурс үнэргэгдэбэ. Кюркурсо республикын 5 районой түлөөлэгшэд хабаадахан юм. Түхэйлбал, Прибайкали-наа-4, Кабанск-1, Хурал-хаанаа-4, Ахаана-2, Түн-хэнээ 3 басагад хабаадажэ, республикнэса түгээсэлэй кон-курсо хабаадаха эрхэдэ хүр-тэшин түлөө мурысэлэн байна. Манай Түнхэнэй районхоо Хэ-рэнэй интернат хургуулин ху-мүүхүүлэгшэ Б. Ахухаева, Гал-байн дунда хургуулин хурга-шад Л. Попова, В. Сокотова гэгшэд хабаадахада, яһала урагшатай байгаа гэжэ тэм-дэгшээтэй.

ВЕТЕРАНУУДАЙ СОВЕТ
Толгойн дунда хургуулин байшан соо нотагай арадай эрдэм хүрлэсалай ветеранууд гэдэ суглаан хаяхан үнэргэгдэ-дэбэ. Эндэ Толгойн хургуу-лин багшунар, хүгээдэй саа-дэй хүмүүхүүлэгшэ, техниче-скэ хүдэлмэрилэгшэд сугла-ба.

НЮТАГАЙ ХАЙНДЭРТЭ
Суулга тосхойн сөвөй бай-шан соо нотагай хайндэр һая-хан үнэргэгдэбэ. Тосхойной үйлэс бүхэн хайн-дэртэй столнуудые бэлдэжэ, зоний үзэмжэдэ табиһан бай-ха юм. Амтатай эдэс бэлдэжэ гэгшэ ехэ шадрбар хэрэгтэй. Лениний нэрэмжэтэ үйлсын эхэнэрүүдэй бэлдэлэн «Наря-нашань стол» баян эдэстэй бай-хадна гадна, уран гоёр шаж-лэгдэнхэй байха, хун зоний анхрал ололохо татажа бай-туһалха арга боломжохо гүйс-сэд хэрэгшэ гүбүдэй гэжэ он-сооло.

Суглаанда хабаадагшад ню-тагай арадай эрдэм хүрлэсалай Совет бий болгобо. РСФСР-эй арадай эрдэм хүр-лэсалай отличник Е. В. Наева тус Сөвөдэй түрүүлэг-шээр һунгагдаба.

ОЛОНДО ХАЙШААГДАА
арадай сүүдүүдэй хүдэлмэри-лэгшэдэй статья, корреспон-денцинууд, ханамжа, дурда-ханууд хэблэгдэжэ байхаар харалагдана.

НАЙМААЛАГШАДАЙ ҮҮСХЭЛ
Тарбагатай тосхойной номой магазинай наймаалагшад ню-тагайга ажалшадта ном худалдаха шэнэ гурим тогтообо. Энэнь юуб гэгшэд, наймаалагшэ хонин, шухар болонон уран хайханы номуудые тэрэ сэнгэрэн худалдаагүй юм бай-на. Тимэ номаудай абахада номой сэнгэрэн арга бэрин хэ-мээгээд, дуратэй хүндэ худалдана. Ном абахан хүн 3-5 хо-ногтой туршада тэрэ номоо унаһанай хүлээр, гэдэртэй асаржа тушаахада, худалдажа абаһан номойгоо мунгынэ гэдэртэй бусажа абаха.

Мун уран хайханы номер-нуудая юар гоёр гүсэдэргэ-дэбэ гэгшэбэ. Мунхоорөөшье арвд зоний дунда бэйгэ ехэ-тэй хүнүүд бийн байна даа. Ухыбууд, залуушуул, үбэгдэ хүшүд эндэ бутлаада хаба-дажа үйлэс үйлсүнгөө нэрье хамгаала. Ород, буряад хэлэн дээрэ шулуугууд, дунууд эр-дэлээ. Согтон дорхоосой бо-хорой дэргэдэ мүнөө үеийн ламбадэшы хатарха юм. Удаһы «хүүхүн старт» гэгшэ мурисоон үнэргэгдэжэ, олон-до хайшаагдаа. Тихэдэр ню-тагай уран гартанай дархал-хан, оёһон, нэхэнэн бүтэл-нүүдые хүнүүд хаража эдэ-хээдэ ханаба. Хайндэртэй гэгшэ эдэбхитэйгээр хабаадагшэды нэрлэбэл, В. И. Тунуханов, Н. Э. Цыренова, Н. В. Калаш-ников, Е. Н. Шангина боло-нод. Нотагай хургуулин баг-шанар Т. Н. Билбаева, Н. З. Галсанова, Б. Д. Тогосеева, гэгшэд хайндэрье эмхидэжэ, олондо мөтуула.

«Эхэнэрүүд таанада ба таанад тухай» гэгшэ оролто үгтэйгөөр эхэнэрүүдэй ханд-далга бэшгээр гэгшэдэ нэр-лэл «Сээсэ» гэжэ нэрэтэй олон хэлтэйгэй шэнэ нэгэ газет мүнэдэбэ. Шэнэ газет хэдэ-гэр бүлөөрөө уншаха дуртай-шудай асуудалнуудта зориу-лагданхай. Газетын түрүүшын номерто «Гэрэй мастерай ноу-са», «Компундор хэдгэнэн ва-рени», «Бээ эршадэ узыт», «Гөв хайханы хэсхээл» гэжэ мэтэ гаршугууд доро толи-логдон статья, материалнууде уншахада, гэрэй эхэн эх-энэрүүд болон бусад ажал-шадта хонирхсолтой байхын дамжаггүй.

Байгша оной ноябрикн 7-ноо 12 болотор республика дотор 219 гэмтэ ябуулага хэгдэ. Тэ-рэ тоодо 4 хүн алуулһан, 1 эхэнэрэе хуусор эрлэһэн, 55 дахин хүндэ зориута дэ-болоо гэмтэлэһэн, тоноһон бай-на. 21 хулиган ааша гаргаха ябадал элрүүлэгдэбэ. Тихэдэ хулгай хэжэ ябадал сахэ оло-шороо. Гүрэнэй Сх нийтэнэ сорьдэ 19, үмысын сорьдэ 76 дахин хулгай хэгдэ, гэхэтэй хамта 76 автомостранспорт хулгайлагдаа. Энэл үе соо нар-котическэ бодосуудые хэрэг-лэдэг 17 хүн элрүүлэгдэһэн байха юм.

МВД-һээ МЭДЭЭСЭНЭ
Эндэ үдэр Сиолийной нэрэм-жэтэ үйлсын 83-дахы магази-най дэргэдэ тангидагуй хоёр ябуула хэгдэбэ. Энэзонэй түлөө 4 хүн баригдэбэ.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 19
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 7.30—12.00 ми-нута. 9.35—Мультифильм. 10.05—«Жизнь Клим Самгина»-14 серитэй уран хайханы фильм. 6-дахы сери. 11.10—Футболы шэнжлэл. 11.50—Ан амтатай аймагта. 13.10—Бариматай фильм. 13.30—Время. 14.10—Муслим Магомаев дуулаха. 16.45—«Сарматские сокровища»-бариматай фильм. 17.10—Эрдэмтэй хонин. 17.55—«Мне люди песню подарили»-бариматай фильм. 18.25—Хүүгэдэ дамжуулга. 19.30—Время. 20.00—Бариматай фильм. 20.10—Таджигай фольклорно эн-

ВТОРНИК, 20
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 7.30—12.00 ми-нута. 9.35—Хүжэмтэ дамжуул-га. 9.55—«Жизнь Клим Сам-гина»-уран хайханы фильм. 7-дахы сери. 11.20—Аяншал-шадай клуб. 12.20—Хүүгэдэ дамжуулга. 13.20—Соноско-лнууд. 13.30—Время. 14.20—«Зарпещенные песенки»-бариматай фильм. 16.45—А. Скрябин. 1-дахы но-мерой симфони. 17.40—Муль-

СРЕДА, 21
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 7.30—12.00 ми-нута. 9.35—Мультифильм. 10.05—«Жизнь Клим Самгина»-уран хайханы фильм. 8-дахы сери. 11.10—Литературно-уран хайханы фильм. 8-дахы сери. 22.00—Время. 22.30—Соносколнууд, мэдээсэлнүүд. 22.35—Композитор Ян Френ-келин дурасхаалда концерт. 23.35—Шатанууд. 00.50—Шэнэ хайханы албан.

ЧЕТВЕРГ, 22
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 7.30—12.00 ми-нута. 9.35—Мультифильм. 10.05—«Жизнь Клим Самгина»-уран хайханы фильм. 9-дахы сери. 11.10—Хани Барисанаан меридан. 12.10—Хүүгэдэ дамжуулга. 13.10—«Веснак» ансамблин концерт. 13.20—Соносколнууд, мэдээсэлнүүд. 13.30—Время. 14.10—К. Симо-нов «Иэ записок Лопатина» «Современник» театрай фильм-жүжэг. 16.05—Хоккейгээр СССР-

ПЯТНИЦА, 23
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 7.30—12.00 ми-нута. 9.35—Амар сайн, хуг-жэмтэ, 10.20—«Жизнь Клим Самгина»-уран хайханы фильм. 10-дахы сери. 11.25—Шатанууд. 12.40—«16-тай ба тэрэнхээ дээрэ наһайшуу-ла». 13.30—Время. 14.10—Г. Х. Андерсен «Дороже жемчуга и злата»-Москвагай «Совре-меник» театрай фильм-жүжэг. 15.55—Д. Шостакович. 9-дахы

СУБЕТО, 24
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 7.30—12.00 ми-нута. 9.35—Шатароор дэлхэйн чемпионатта. 9.50—Эжэ, аба бид гурбан. 10.20—Жэлэй дүрбэн сэг. Ноябрь. 11.20—Партиер. 11.50—«Харгайгай наһаадада хүртэйн «Шаньки» нофестиваль». 12.50—«Бурда модон» дуралхана. 13.20—Илагшад. 14.20—«Странные взрослые»-уран хайханы

СПОРТЛОТО
1990 оной ноябрикн 11-дэ үнэргэгдэһэн 45-дахы тиражай дунуудта «Соноспортлото» нэгдээл сорсолбо.

самблин концерт. 20.45—Уран шулгэй долгин дээрэ. 20.50—«Жизнь Клим Самгина»-уран хайханы фильм. 6-дахы сери. 22.00—Время. 22.35—Соносколнууд, мэдээсэлнүүд. 22.45—Футболы шэнжлэл. 23.05—«Дама с собачкой»-фильм-балет. Гол рольдоң—Майя Плисецкая. 23.55—Автор-

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 9.00—Угловэй гимнастика. 9.15—Байгаалин ноусанууд. 9.35, 10.35—Лите-ратура. 9-дахы класс. 10.50—Итальян хэлэн. 11.05—Унзана оройн хотын ноуса. 11.35, 12.35—Биологи. 7-дахы класс. 12.05—«Бурда модон дурда-

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 9.00—Угловэй гимнастика. 9.15—Байгаалин ноусанууд. 9.35, 10.35—Геогра-

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 9.00—Угловэй гимнастика. 9.15, 10.25—Бай-гаалин ноусанууд. 9.35, 10.45—Байгалы шэнжлэл. 4-дахы класс. 9.55, 11.05—Испан хэ-лэн. 11.35, 12.35—Биологи. 8-дахы класс. 12.00—Мартуулаг ногоон. 13.00—«Грест, котый лопнуула»-3 серитэй уран хай-ханы фильм. 3-дахы сери. УЛААН-УДЭ. 17.35—Буряад орон. 18.25—Дүли, хоёр ху-

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 9.00—Угловэй гимнастика. 9.15—Байгаалин ноусанууд. 9.35, 10.35—Түүхэ. 5-дахы класс. 11.05—Англи хэ-лэн. 11.35, 12.35—Географи. 6-дахы класс. 12.05—Бариматай фильм. УЛААН-УДЭ. 17.30—«На чем земля держится»-бариматай фильм. 18.50—Бу-рляд хэлэнэй хэсхээл. 19.25—

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 9.00—Угловэй гимнастика. 9.15—Ород хэлэн. 9.45—Бариматай фильм. 10.00—«В усиде... и вокруг неюо»-уран хайханы фильм (Чехословки). 11.30—«Нальчик» бариматай фильм. 11.50—Ос-д аздай дуунууд. 12.00

ПРАВДА БУРЯТИИ
Мүнөөдэй нэлэжэ
Орон дотор болоод байһан орёо эрхэ байдала хараалда-дан хубилтануудые бээ-луулээ талаар саашада хэйшэн гэгдэ дэбшахабидан—арад зо-ний өөрингөө һунгаһан парла-ментарнууднаа энэ асуудалда харюу хүлээнэ. Хубилган шэнэ хэлэн шухала асуудал-нууд СССР-эй Верховно Сөвө-дэй сессин ноябрикн 16-да болоһон заседани дээрэ зүб-шэн хэлээсэ. Орон доторхи бай-дал туһаа СССР-эй Президент

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 18
РАКЕТНЭ СЭРГЭЭНДЭЙ БА АРТИЛЕРИЙН УДЭР, ХУДӨ АЖАХЫН БА БОЛСОРОУЛГЫН ПРОМЫШЛЕННОСТИН ХУДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ УДЭР
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 9.00—«Буланай эрхилэ спорт». 9.15—Ритмиче-скэ гимнастика. 9.45—«Спорт-лототэй тираж». 10.00—«Эртэ үглөөһөн». 11.00—«Эсэртэ орондоо алба хэнэ. 12.00—Уг-ловэй наада зугаанай дам-жуулга. 12.50—«Хүжэмтэ да-хий клуб». 13.30—«Хүжэмтэ киоск». 14.00—«Элүүр энэ байлга». 14.45—«Черный тер-рор»-уран хайханы-публици-стическэ фильм. 16.05—«Хү-дөөгэй ажал хэрэгүүд». 17.20—Мультифильм. 18.30—Ород арадай дуунууд. 18.40—«Вос-кресенье»-уран хайханы фильм. 1-дахы, 2-дахы сери. 22.00—Время. 22.30—Хэтэдэ мүнхэ зүйлүүд тухай. 22.45—Россин парламентин мэдээ-

телевидени. 01.10—Шэнэ хонин. ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА МОСКВА. 9.00—Угловэй гимнастика. 9.15—Байгаалин ноусанууд. 9.35, 10.35—Лите-ратура. 9-дахы класс. 10.50—Итальян хэлэн. 11.05—Унзана оройн хотын ноуса. 11.35, 12.35—Биологи. 7-дахы класс. 12.05—«Бурда модон дурда-

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 9.00—Угловэй гимнастика. 9.15—Байгаалин ноусанууд. 9.35, 10.35—Геогра-

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 9.00—Угловэй гимнастика. 9.15, 10.25—Бай-гаалин ноусанууд. 9.35, 10.45—Байгалы шэнжлэл. 4-дахы класс. 9.55, 11.05—Испан хэ-лэн. 11.35, 12.35—Биологи. 8-дахы класс. 12.00—Мартуулаг ногоон. 13.00—«Грест, котый лопнуула»-3 серитэй уран хай-ханы фильм. 3-дахы сери. УЛААН-УДЭ. 17.35—Буряад орон. 18.25—Дүли, хоёр ху-

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 9.00—Угловэй гимнастика. 9.15—Байгаалин ноусанууд. 9.35, 10.35—Түүхэ. 5-дахы класс. 11.05—Англи хэ-лэн. 11.35, 12.35—Географи. 6-дахы класс. 12.05—Бариматай фильм. УЛААН-УДЭ. 17.30—«На чем земля держится»-бариматай фильм. 18.50—Бу-рляд хэлэнэй хэсхээл. 19.25—

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 9.00—Угловэй гимнастика. 9.15—Ород хэлэн. 9.45—Бариматай фильм. 10.00—«В усиде... и вокруг неюо»-уран хайханы фильм (Чехословки). 11.30—«Нальчик» бариматай фильм. 11.50—Ос-д аздай дуунууд. 12.00

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 9.00—Угловэй гимнастика. 9.15—Ород хэлэн. 9.45—Бариматай фильм. 10.00—«В усиде... и вокруг неюо»-уран хайханы фильм (Чехословки). 11.30—«Нальчик» бариматай фильм. 11.50—Ос-д аздай дуунууд. 12.00

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 9.00—Угловэй гимнастика. 9.15—Ород хэлэн. 9.45—Бариматай фильм. 10.00—«В усиде... и вокруг неюо»-уран хайханы фильм (Чехословки). 11.30—«Нальчик» бариматай фильм. 11.50—Ос-д аздай дуунууд. 12.00

РЕДАКТОР
Р. Б. ГАРМАЕВ.
Газета выходит 300 раз в год. Объем 2 п. л. Индекс подшивки газе-ты 50901